

**«Павлодар қаласы М. Әуезов атындағы ЖОББМ» КММ-де
психологиялық-педагогикалық
Сүйемелдеу
Ережесі**

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы ереже «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту турал» ҚР Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығына сәйкес әзірленді. Ереже «М. Әуезов атындағы ЖОББМ» КММ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметін реттейді.

1.2. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу оқу-тәрбие процесінің барлық қатысушыларына көмек пен қолдаудың ерекше түрі болып табылады. Бұл әр баланың мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне сәйкес табысты оқуы мен дамуы үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасайтын мамандардың біртұтас, жүйелі ұйымдастырылған қызметі.

1.3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі мүмкіндік береді:

- 1) мектептегі дезадаптация және оқудағы қиындықтар қаупі бар балаларды уақтылы анықтау;
- 2) оқушылардың даму ауытқуларын жеңуде ерте психологиялық-педагогикалық көмек көрсету (анықталған сәттен бастап);
- 3) білім беру үдерісі жағдайында балалар мен жасөспірімдердің құқықтарын қорғау, денсаулығын сақтау және нығайту, әлеуметтендіру, тиімді дамуды қамтамасыз ету мақсатында оқушыларға психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүзеге асыру;
- 4) балаларды дамыту мен тәрбиелеу үшін неғұрлым қолайлы жағдайлар жасауды ескере отырып, білім беру ұйымын дамыту бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға жәрдемдесу;
- 5) педагогтердің, тәрбиеленушілердің, ата-аналардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін (психологиялық мәдениетің) арттыру;
- 6) оқушыларды түзету-дамыту, тәрбие жұмысы мен оқытудың нәтижелілігіне мониторингті жүзеге асыру (психологиялық-педагогикалық мониторинг).

1.4. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі мектептің құрылымдық бөлімшесі болып табылады, ол әртүрлі білім беру деңгейлерінде келесі міндеттерді орындайды:

- 1) бастауыш мектеп-мектепте оқуға дайындықты анықтау, мектепке бейімделуді қамтамасыз ету, оқушылардың оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, танымдық және оқу мотивациясын дамыту, Тәуелсіздік пен өзін-өзі ұйымдастыруды дамыту, тілек пен «оқу қабілетін» қалыптастыруға қолдау

көрсету, әр оқушының шығармашылық қабілеттерін жеке ерекшеліктері мен әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып дамыту.

2) негізгі мектеп-оқушының негізгі мектепке көшуін сүйемелдеу, оқытудың жаңа жағдайларына бейімделу, жеке және құндылық-семантикалық өзін-өзі анықтау және өзін-өзі дамыту міндеттерін шешуде қолдау, жеке және әлеуметтену мәселелерін шешуге көмектесу, өмірлік дағдыларды қалыптастыру, невроздардың алдын алу, ата-аналармен және құрдастарымен сындарлы қарым-қатынас орнатуға көмектесу;

3) орта мектеп-оқушыға бейінді бағдарлауға және кәсіби өзін-өзі анықтауға көмектесу, экзистенциалды мәселелерді шешуде қолдау (өзін-өзі тану, өмірдің мәнін іздеу, жеке сәйкестікке қол жеткізу), уақытша перспективаны дамыту, мақсат қою қабілеті, психоәлеуметтік құзыреттілікті дамыту.

1.5. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жұмысының негізгі принциптері:

- 1) баланың дамуының кез-келген мәселесін шешудің кешенді, пәнаралық тәсілі;
- 2) білім беру процесінде баланың дамуын сүйемелдеудің үздіксіздігі;
- 3) сүйемелдеу процесін ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз ету;
- 4) ілеспе қызметті әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық жобалау (болжау);
- 5) даму мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жөніндегі іс-шараларға ата-аналарды, педагогикалық және балалар ұжымын белсенді тарту.

2. М.Әуезов атындағы ЖОББМ КММ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру

2.1. Оқушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу облыстық психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның (бұдан әрі -) қорытындысы мен ұсынымдары, сондай-ақ оқушыларды жеке диагностикалық тексеру деректері негізінде жүзеге асырылады және М.Әуезов атындағы штаттық мамандармен (педагог-психолог, мұғалім-логопед, әлеуметтік педагог, медицина қызметкері) жүзеге асырылады.

2.2. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандарының кәсіби өзара іс-қимылы үшін мектеп басшысының бұйрығымен бұйрық шығарылады.

2.3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуге басшылықты «М. Әуезов атындағы ЖОББМ» КММ басшысының бұйрығымен тағайындалатын қызмет басшысы жүзеге асырады.

Барлық мамандар бірге жүру жөніндегі бірлескен қызметті лауазымдық нұсқаулықтар мен функционалдық міндеттерге сәйкес жүзеге асырады. Қызметке пән мұғалімдері, тәрбиешілер, оқушылардың ата-аналары, үйірме (секция) басшылары, қоғамдық бірлестіктердің өкілдері және басқа да мүдделі тұлғалар тартылуы мүмкін.

2.4. Өз қызметінде «М.Әуезов атындағы ЖОББМ» КММ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу балалардың құқықтарын қорғау саласындағы халықаралық актілерді басшылыққа алады: БҰҰ Бала құқықтары туралы конвенцияны, БҰҰ Мүгедектердің құқықтары туралы декларациясын, Білім беру саласындағы кемсітушілікке қарсы күрес туралы конвенцияны,

Балалардың аман қалуын, қорғалуын және дамуын қамтамасыз ету туралы Дүниежүзілік декларацияны; «Білім туралы», «Мүмкіндіктері шектеулі адамдарды әлеуметтік медициналық-педагогикалық және түзеу арқылы қолдау туралы» ҚР Заңдарымен, ҚР Білім және ғылым министрлігінің бұйрықтары мен нұсқаулықтарымен, М.Әуезов атындағы ЖОББМ жарғысымен, «Мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдармен» (12 қаңтар) 202 ж. N 6 қаулысымен.

3. Психологиялық-педагогикалық қолдаудың мақсаттары мен міндеттері

3.1. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мақсаты білім беру процесіне барлық қатысушыларды оқушылардың барынша дамуына, оларды табысты оқытуға және әлеуметтендіруге жағдай жасауға бағытталған ағартушылық, диагностикалық және түзету іс-шаралары кешенін іске асыру арқылы психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру болып табылады. Бұл ретте сүйемелдеу объектісі білім беру процесі, сүйемелдеу пәні - баланың даму жағдайы болып табылады.

3.2. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің міндеттері:

- тәрбиеленушінің жеке басының құқықтары мен мүдделерін қорғау, олардың психологиялық және дене дамуы мен оқытылуының қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз ету, психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік проблемаларды шешуге қолдау көрсету және жәрдемдесу;

- даму және оқыту проблемаларының пайда болуын болдырмау үшін баланың даму мүмкіндіктері мен ерекшеліктерін кешенді диагностикалау;

- оқушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру, сондай-ақ білім беру бағдарламаларын білім алушылардың мүмкіндіктері мен қабілеттеріне бейімдеу;

- білім беру процесінің барлық субъектілері арасындағы өзара түсіністік пен өзара іс-қимылды нығайтуға жәрдемдесу;

- білім алушылар, педагог қызметкерлер, ата-аналар арасында консультативтік-ағартушылық жұмыс;

3.3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мамандары өз қызметін 1.5-тармақта көрсетілген қағидаттарға сәйкес ұйымдастырады. лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес осы Ереже.

3.4. Баланы және оның отбасын алып жүру туралы шешімді ПМПК ұсынымдары, қорытындылары негізінде қызметтің барлық мамандары бірлесіп қабылдайды.

3.5. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі білім беру ұйымдарына білім алушыларды тәрбиелеу мен дамытуға көмек көрсететін білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік қорғау мекемелерімен және ұйымдарымен, әлеуметтік әріптестермен тығыз байланыста жұмыс істейді.

4. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің негізгі бағыттары

4.1. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің негізгі бағыттарына мыналар жатады:

- психоәлеуметтік диагностика-оқушылардың бастапқы мүмкіндіктерін, тұлғаның жеке ерекшеліктері мен бейімділігін, оның оқыту және тәрбиелеу процесіндегі әлеуетті мүмкіндіктерін анықтау бойынша зерттеулер жүргізу, сондай-ақ оқушылардың дамуындағы ауытқуларды, оқудағы қиындықтардың себептерін, әлеуметтік бейімделуді анықтау; әлеуметтік тәуекелдің әлеуетті және нақты топтарын анықтау;
- психологиялық түзету жұмысы-педагог-психологтың, әлеуметтік педагогтың, логопед-мұғалімнің, педагог-ассистенттің бірлескен қызметі, әлеуметтік-психологиялық тренингтерді, рөлдік ойындарды, ата-аналар арасында топтық пікірталастарды, білім беру процесіне қатысушылардың жалпы және арнайы қабілеттерін дамыту бойынша педагогикалық ұжымды ұйымдастыру және өткізу;
- әрбір жас кезеңінде білім алушылардың, тәрбиеленушілердің толыққанды тұлғалық дамуы мен өзін-өзі анықтауы үшін жағдай жасау мақсатында, сондай-ақ жеке тұлғаның қалыптасуы мен интеллекттің дамуындағы ықтимал бұзылулардың уақтылы алдын алу үшін білім беру процесіне қатысушыларды психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік ағарту;
- білім беру процесіне қатысушыларға әртүрлі психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік-медициналық мәселелер бойынша әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық кеңес беру; оқушылар мен ата-аналарға қиын өмірлік жағдайды жеңуге көмектесу; оқушыларды дамыту, тәрбиелеу және оқыту мәселелерінде педагогтарға кеңес беру;
- ұйымдастыру-әдістемелік қызмет - ұйымдастыру-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты жүргізу (сүйемелдеу нәтижелерін талдау және қорыту, оны жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу, ғылыми зерттеулер материалдарын өңдеу); тәрбие мен әлеуметтендіру проблемалары жөніндегі әдістемелік бірлестіктерге, семинар-практикумдарға, конференцияларға қатысу; тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайын ескере отырып, оларды сауықтыру бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға қатысу; инновациялық әдістемелерді меңгеру жөнінде семинарлар, тренингтер және консультациялар ұйымдастыру және өткізу; мүмкіндіктері шектеулі балалардың деректер банкін қалыптастыру, психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік сүйемелдеу бойынша отандық және шетелдік ғылым мен практиканың жетістіктерін зерделеу.

5. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің құжаттамасы

5.1. «М.Әуезов атындағы ЖОББМ» КММ басшысы бекіткен психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жұмысының перспективалық жылдық жоспары;

5.2. «М.Әуезов атындағы ЖОББМ» КММ басшысы бекіткен сүйемелдеу мамандарының жұмыс кестесі;

5.3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу отырыстарының кестесі мен хаттамалары

5.4. Оқушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке бағдарламалары.

5.5. Ата аналардың жекелеген санаттарына арналған тақырыптық топтық консультациялар мен консультациялардың жоспары кестесі;

5.6. Білім беру процесіне қатысушыларға арналған оқыту семинарларын өткізу кестелері мен тақырыптары

5.7. Консилиумның ЖМК құжаттамасы;

5.8. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жұмысын жылдық талдау.

6. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандарының жауапкершілігі

6.1. ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандары:

- М.Әуезов атындағы ЖОББМ ішкі еңбек тәртібінің жарғысы мен ережелерін, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу басшысының заңды өкімдерін және өзге де жергілікті нормативтік актілерді, лауазымдық міндеттерді дәлелді себептерсіз орындамау немесе тиісінше орындамау;

- түзету сабақтары кезіндегі балалардың өмірі мен денсаулығы;

- баланы өз құзыреті шеңберінде тексеру бойынша негізсіз қорытынды шығару, соңғысының дене немесе психикалық денсаулығының нашарлауына әкеп соқтырады;

- баланың жеке басының құқықтары мен бостандықтарын сақтау;

- зерттеу кезінде алынған деректердің құпиялылығы;

- құжаттаманы жүргізу және оның сақталуы;

- еңбек тәртібін, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.